

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Κ. ΚΟΝΙΦΑΚΗΣ ΚΟΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΙΔΡΥΤΗΣ: ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΡΗΣ

ΤΟΜΟΣ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΟΣ ΠΕΜΠΤΟΣ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ – ΙΟΥΝΙΟΣ

1954

ΕΤΙΜΟΦΥΛΑΚΤΗ
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2009

τοῦτο ἡ νέα γλώσσα μπορεῖ τώρα νὰ βαδίσῃ τὸ δρόμο τῆς μὲ λιγώτερους ἐχθρούς — ἐχθρούς πού βαραίνουν — καὶ μὲ περισσότερες πιθανότητες νὰ γίνῃ πραγματικὰ ἡ κοινὴ γλώσσα τῶν Ἑλλήνων — τῶν περισσότερων, ἔστω, Ἑλλήνων. Θὰ εἶναι καὶ τοῦτο ἓνα θετικὸ καὶ τεράστιο κέρδος. Καί, ἄς εἶμαστε δίκαιοι ὅσον ὑπῆρξαμε

αὐστηροί: Τοῦτο τὸ χρωστᾶμε στὸν Ψυχάρη. Ἐκεῖνος μᾶς ἀνοίξε τὸ δρόμο. Ἄν εἶχαμε τὴ δύναμη νὰ τὸν βαδίσουμε μόνοι, χωρὶς τὸν Πρῶτον Ὁδηγό, εἶναι γιὰ μᾶς ἐμψύχωσε μὲ τὴν ἐμπιστοσύνη στὰ δίκαια, στὴ ζωντάνια καὶ στὸ μέλλον τῆς γλώσσας τοῦ λαοῦ.

ΑΙΜ. ΧΟΥΡΜΟΥΖΙΟΣ

Ο ΑΓΩΝΙΣΤΗΣ

Οἱ ἀγῶνες τοῦ Γιάννη Ψυχάρη γιὰ τὴ γλωσσικὴ ἀφύπνιση τοῦ ἔθνους, καὶ γιὰ τὴν ἔφερναν μαζί τους ἓνα τεράστιο μήνυμα καὶ γιὰ τὸ μήνυμα τοῦτο ἦταν ταυτόσημο μιᾶς νέας πνευματικῆς Ἀναγέννησης, καὶ ἀκόμα γιὰ τὴν οἱ ἀγῶνες αὐτοὶ ἐγίναν μὲ λάβαρο τὸ πείσμα, τὴν ἀδιαλλαξία καὶ τὸ μένος, τοποθετοῦν αὐτόματα καὶ δικαιωματικὰ τὸν κύριο καὶ μόνο ἐκπρόσωπο ὅλης αὐτῆς τῆς πνευματικῆς ἐκστρατείας στὴν κατηγορία τῶν ἀληθινῶν καὶ μεγάλων ὁδηγῶν.

Ἄν ὁ Ψυχάρης, πού ὑπῆρξεν ἓνας πολιτισμένος διανοούμενος, πρῶτον γιὰ τὴν ἔλληναν καὶ δεύτερον γιὰ τὴν ἔξῃσιν ὅλα τὰ χρόνια τῆς πολυκύμαντης ζωῆς του στὸ κέντρο τοῦ σύγχρονου πολιτισμοῦ, στὴ Γαλλία, χειρίζονταν τὸν ἀγῶνα τοῦ μὲ λιγώτερο «πρωτόγονο» τρόπο, ἂν δὲν χτυποῦσε ἀνελέητα, δὲν εἰρωνεύονταν, δὲν σκάρωνε φάρσες σὲ βάρος τῶν ἀντιπάλων του, ὅπως λ.χ. στὸν Πώπ, ἴσως θὰ χρεωκοποῦσε, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν ἀποτυχία.

Αὐτὸ σημαίνει πρῶτον, ὅτι ἔδωσε ὄλο του τὸν ἑαυτὸ στὴν ὑπόθεση, καὶ τὸν καλὸ καὶ τὸν κακὸ, καὶ τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν ἀλαττώματά του καὶ τὴν ἰδιοτροπίαν του, καὶ δεύτερον, ὅτι τὰ τελευταῖα αὐτὰ ἐγίναν συντελεστὲς τῆς νίκης.

Ἴσως τὸ κυριώτερό του ὄπλο νὰ στά-

θηκεν ἡ ἀδιαλλαξία του, πού, βέβαια, δὲν ἀντλήθηκε ἀπὸ τὴν φαρέτρα τῶν προτερημάτων του. Γιὰ νὰ εἶναι ἀδιάλλατος, γιὰ νὰ εἶναι πεισματάρης καὶ σχολαστικὰ λεπτολόγος, γιὰ νὰ εἶναι μὲ μιὰ λέξη τέλειος ἐξτρεμιστής, κέρδισε τὴ μεγάλη Μάχη. Πῆρε μαζί του ὄλους τοὺς δημιουργικοὺς ἐκπρόσωπους τῆς νεοελληνικῆς σκέψεως, ἀπογυμνώνοντας ἔτσι τὴν τάξιν τῶν ἀντιπάλων του μέχρι τοῦ μὴ περαιτέρω!

Βέβαια, εἶχε σύμμαχό του τὴν Ἀλήθειαν καὶ τὸ λαϊκὸ αἶσθημα, τὸ Δημοτικὸ τραγούδι καὶ τὸ Σολωμό. Ὅμως ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά, εἶχε ἀντίπαλο τὸ ἀπρόσωπο ἐπίσημο Κράτος, καὶ μαζί ὄλους τοὺς ἐκπρόσωπους τῆς ἀκαδημαϊκῆς ζωῆς τοῦ ἔθνους. Ὡστόσο, ἂν καὶ διηύθυνε τὸν ἀγῶνα ἀπὸ μακρῶν, κατάφερε, χάρις στὴν ἐκπληκτικὴν τὴν ζωντάνια καὶ τὴν μαχητικότητά του, τὸν τέλειον θεωρητικὸν τὸν ὄπλισμόν καὶ τὸν ἀπέραντόν τὸν ἔρωτα γιὰ τὴν Ἑλλάδα, νὰ εἶναι πάντα καὶ πανταχοῦ παρών, μέχρι τοῦ σημείου πού τὴν παρουσία του νὰ τὴν νοιώθουν ἐχθροὶ καὶ φίλοι.

Συνελόντι εἰπεῖν, εἶναι καὶ παραμένει ἡ σπουδαιότερη καὶ μεγαλειότερη ἀγωνιστικὴ πνευματικὴ φυσιογνωμία τοῦ ἔθνους, κι' ὅσο θὰ περνᾶν τὰ χρόνια, τόσο ἡ ἀδιαφιλονίκητη τούτη διαπίστωση θὰ τελειν νὰ γίνῃ συνείδηση ὄλων.

ΗΛΙΑΣ ΖΙΩΓΑΣ

Νέα Ἰόρκη

